

Årsberetning/status for kommunale plejecentre og dagtilbud

2016 og 2017

Indledning

Formålet er at redegøre for, hvordan der arbejdes med Værdighedspolitikken, herunder den faglige strategi, mål og indsatser.

Værdighedspolitikken i Furesø Kommune skal sikre bevarelse af værdighed i ældreplejen, og er den politisk besluttede ramme om alle indsatser, og indgår som et bærende og integreret element i alle tiltag. Det drejer sig om et værdigt liv og livskvalitet. Værdighedspolitikken relaterer til de indsatser, som kommunen yder efter serviceloven i forhold til personlig hjælp, omsorg og pleje mm. De 6 fokusområder er:

1. Selvbestemmelse
2. Livskvalitet
3. Aktivt medborgerskab
4. Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen
5. Mad og ernæring
6. En værdig død.

Værdighedspolitikken afgrænses til de indsatser, der i praksis hovedsageligt gives til borgere over folkepensionsalderen.

Den faglige strategi

Kerneopgaven på social- og sundhedsområdet er, at *understøtte borgernes muligheder for at leve et sundt, aktivt og selvstændigt liv - hele livet*. Der er prioriteret 5 strategiske pejlemærker, der skal skabe retning for udviklingen af de konkrete indsatser for og med borgerne:

- Aktive selvhjulpne borgere
- Tidlig opsporing og sammenhængende forløb
- Strategisk prioritering af ressourcer og kompetencer
- Organisation, sammenhængskraft og samarbejde
- Lederskab, medarbejderskab og inddragelse

Områdets navn

Navn på institutionen Furesøs kommunale plejecentre – Lillevang, Solbjerghaven og Svanepunktet samt dagtilbuddet på Lillevang	
Adresse: Lillevang: Lillevænget 1, 3520 Farum Solbjerghaven: Solbjerghaven 6, 3500 Værløse Svanepunktet: Paltholmterrasserne 35-38, st., 3520 Farum	
Opført: Lillevang: 1998 Solbjerghaven: Opført i 1998, ibrugtaget 1/8-99 Svanepunktet: 2015	Antal borgere/boliger: Lillevang: 96 Solbjerghaven: 20 Svanepunktet: 35
Leder: Områdeleder Charlotte Larsen	Antal medarbejdere: I alt ca. 180 medarbejdere
Opgaven: Plejecentrene tilbyder et hjem for de borgere, der har behov for pleje døgnet rundt. Dagtilbuddet tilbyder aktivitet og fælleskab for hjemmeboende borgere med demenssygdomme.	

Værdighedspolitikken

Det at yde omsorg for andre mennesker kræver forståelse for og indlevelse i andre menneskers livssituation – værdigheden udspringer heraf.

Selvbestemmelse

Pleje, omsorg og aktivitet skal understøtte de behov og ønsker, den enkelt borger har.

Ved indflytning i plejebolig afholdes indflytningssamtale, hvor de praktiske ting i forbindelse med flytning samt forventninger til at bo på plejecenter drøftes. Når hjemmeboende borgere starter i dagtilbuddet på Lillevang afholdes der tilsvarende en forventningssamtale, hvor borgerens behov og praktiske forhold drøftes.

Pleje, omsorg og aktiviteter tilrettelægges ud fra viden om borgerens tidligere vaner, interesser, livsværdier m.m. Tæt samarbejde med de pårørende er en vigtig forudsætning for at borgerens livshistorie og personlighed kan understøttes så meget som muligt i dagligdagen. Den viden, livshistorien giver, bruges i den daglige samtale og bevidst i arbejdet med genkaldelse af erindringer. Her inddrages alle sanser (syn-hørelse-berøring-duft).

Der udarbejdes individuelle planer, ud fra socialpædagogiske og sundhedsfaglige principper, som indeholder konkrete anvisninger på, hvordan den enkelte persons frihed og integritet respekteres.

Det seneste års tilsyn på plejecentrene viser, at borgerne oplever gode relationer til personalet.

I sidste halvdel af 2017 og i 2018 skal klippekortsordningen bidrage til at borgerne oplever endnu mere frihed til at vælge, hvad der er vigtigt for dem og som de behøver personalets støtte til.

Livskvalitet

Der tages udgangspunkt i hvad den enkelte borger kan og ønsker og i mindre grad på det, der er gået tabt.

Dagligdagen er præget af individualitet og respekt. Omgangsformen er dialog og motivation. Samværet og det sociale fællesskab er højt prioriteret.

Den enkeltes livshistorie er udgangspunktet for aktiviteter. Små og store oplevelser i hverdagen, som kan bringe smilet frem og styrke borgernes ressourcer gennem succesoplevelser. Det kan være alt fra kendte dagligdagsopgaver som borddækning og avislæsning, til sang, erindringsdans, en tur i skoven eller haven, is ved vandet, kirkegang, bading, håndarbejde, se gamle danske film, musik og berøring. Aktiviteterne er forskellige på plejecentrene og varierer også over året.

En historie fra hverdagen: Et kram på Solbjerghaven

Medarbejdere og beboere kender hinanden rigtig godt. Mange morgener starter med et kærligt kram. Fysisk kontakt giver en tryk og rolig oplevelse. De mange stærkt demente borgere lever et godt liv med personalets omsorg som en kærlig ramme.

Aktivt medborgerskab

Vi skaber et trygt, overskueligt og roligt hverdagsmiljø, hvor borgerne gives optimale muligheder for at udnytte egne ressourcer og deltage i dagligdagen efter evne.

Der arbejdes rehabiliterende, så borgernes funktionsevner bevares. Det gøres ved, at dagligdagen er bygget op om vaner og rutiner. Der arbejdes med primær pleje og kontaktpersoner, så antallet af medarbejdere, som borgeren møder, begrænses.

Vi anser "dagen i dag" som udgangspunktet for plejen, omsorgen, aktivitet og behandlings tilbud. Da dagene er forskellige og man aldrig ved, hvordan situationen udvikler sig, er det "nuet" der tæller. Vi prioriterer nærvær med borgerne højt.

På Lillevang er Lillevangs Venner – en gruppe frivillige – aktivt involveret i at skabe liv og glæde for plejecentrets beboere og dagtilbuddets gæster.

En historie fra årets gang: Sankt Hans på Lillevang

Middag, lagkage, fællessang og bål. Selve dagen er rigtig dejlig, men forud er også gået gode timer med forberedelser, fx af heksen. Mange beboere er trætte efter en lang dag, men oplever også at have været en del af et fællesskab og en lang tradition, som de også kender fra tidligere i livet.

Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng

Der arbejdes med personorienteret omsorg (Tom Kitwood), hvor der kompenseres for det, som borgeren ikke længere kan. Det sker ved brug af guidning, spejling og identitetsstøttende pleje og omsorg.

Medarbejderne har fokus på faglighed og arbejder tværfagligt. Der udarbejdes handleplaner, indsatsområder og arbejdes systematisk med tidlig opsporing af funktionstab, forebyggelse af yderligere funktionstab og at øge funktionsniveauet hos borgerne via triage og tavlemøder.

Mad og ernæring

At maden er velsmagende, indbydende og af ernæringsmæssigt kvalitet, har stor betydning for måltidet. Måltidet er et naturligt samlingspunkt, hvor miljøet skal inspirere til at spise. Det er vigtigt, at der er god tid til måltidet, da det har stor betydning for oplevelsen.

Morgenmaden serveres efter beboerens ønske, og de øvrige måltider indtages i det fælles køkken. Fællesskabet gør det til hyggeligt samvær, som ofte kan øge appetitten. Beboerne sidder ved små borde, for at skabe nærvær og mulighed for at tale sammen under måltidet. Beboere med særlige behov skærmes, for at skabe ro og opmærksomhed på måltidet.

Der dækkes et indbydende bord sammen med beboerne, nogle dage med dug, levende lys og blomster på bordet. Maden anrettes på fade, hvor man selv bestemmer hvad og hvor meget, man ønsker.

I dagtilbuddet er der en "Café", hvor brugeren selv bestiller og henter mad. Personalet deltager i måltidet, holder dialogen i gang og er behjælpelige, hvor der er behov.

Beboerne på Solbjerghaven har indflydelse på menuen, der vælges for en måned af gangen. Det er ikke en mulighed på Lillevang og Svanepunktet endnu, men det arbejdes der henimod. Lillevangs køkken skal ombygges i 2017, så der bliver mulighed for at lave endnu mere mad fra bunden. Friske grøntsager, bagværk, mere duft og smag og mulighed for at færdigtilberede den varme mad helt tæt på boligerne bliver en effekt af denne proces. Der tilbydes individuelle mellemmåltider efter behov.

En historie om et særligt besøg: Valdemarsdag på Plejecenter Svanepunktet

Borgmesteren var inviteret til frokost med snaps og nye kartofler på Svanepunktet. En beboer fortalte om Valdemarsdag og borgmesteren hjalp de omkringsiddende med at få styr på maden. Snakken gik lystigt. Flere måneder efter refererer flere beboere stadig til en god og hyggelig oplevelse.

En værdig død

Når livets afslutning nærmer sig, er vores fornemmeste opgave at skabe en værdig og respektfuld død. Der tages udgangspunkt i borgerens og de pårørendes ønsker for den sidste tid. Ønsker og behov afklares så tidligt som muligt i forløbet. Her inddrages borgeren, de pårørende og egen læge, hvor der også tages stilling til behandlingsniveau og tilbud om terminal pleje med tryghedspakke. Det skal opleves som et trygt og professionelt forløb, hvor ingen borger skal opleve angst, uro eller smerter i den sidste tid, men mødes med empati og stor respekt.

Religiøse ønsker efterkommes som en selvfølge.

Ingen borger skal være alene, med mindre det ønskes, så personale er altid til stede for at drage omsorg for den døende og de pårørende. De pårørende er altid velkomne til at være til stede døgnet rundt, hvis de ønsker det. På Lillevang og Svanepunktet benyttes tillige Ældre Sagens tilbud om vågekoner.

Der tages afsked med afdøde med stor respekt, og ønskes det, følges kisten, og afdøde synges ud.

Faglig strategi for social- og sundhedsområdet

Den faglige strategi for 2016-2020 sigter mod at understøtte borgernes mulighed for at leve et sundt, aktivt og selvstændigt liv – hele livet.

Der er i 2016 og 2017 primært prioriteret indsatser fra pejlemærke 1, 2 og 3 i det lokale strategiarbejde på plejecentrene og i dagtilbuddet. Flere af indsatserne relaterer sig til mere end ét pejlemærke. Afsættet for prioriteringen er en vurdering af, hvad vi gerne vil lykkes med.

Strategiarbejdet på plejecentre og dagtilbud

Pejlemærke 1 - Aktive selvhjulpne borgere

Der er arbejdet aktivt med at forstå og fortolke kerneopgaven på den enkelte arbejdsplads – hvad giver værdi for borgeren? Herudover er der arbejdet med indsatserne omkring træning på dagcenteret.

Pejlemærke 2 - Tidlig opsporing og sammenhængende forløb

Alle enheder har arbejdet med triage, tavlemøder, faldforebyggelse, utilsigtede hændelser, dokumentation og faglig bevidst observation og refleksion.

Pejlemærke 3 - Strategisk prioritering af ressourcer og kompetencer

Kompetenceudvikling har været en stor indsats i 2016 og 2017, hvor alle medarbejdere har været på to dages kursus/workshop. Økonomistyring og hensigtsmæssig brug af ressourcer er der også arbejdet med.

Pejlemærke 4 - Organisation, sammenhængskraft og samarbejde

Indsatserne er mere varierede for dette pejlemærke. Nogle har arbejdet med professionel adfærd, nogle med sygefravær, og p.t. er der flere steder initiativer i gang for at styrke samarbejdet og rolleforståelsen blandt social- og sundheds assistenter.

Pejlemærke 5 - Lederskab, medarbejderskab og inddragelse

MUS (medarbejderudviklingssamtaler), arbejdsskader, kontrolcirkelen, ledelsesopmærksomhed, sundhedsfaglig ledelse og samarbejdet i MED (samarbejdsforum for ledere, arbejdsmiljørepræsentanter og tillidsrepræsentanter) er nogle af indsatsområderne.

Prioriteringer for resten af 2017

I den resterende del af 2017 prioriteres (på områdeniveau):

- Re-vitalisering af demenspolitikken fra 2009 samt en vurdering af status i Furesø ift. Den Nationale Handlingsplan for Demens (pejlemærke 1 + 4)
  - Mennesker med demens har et særligt behov for støtte til at være selvhjulpne, handlingskompetente og aktive.
  - Der er behov for en fælles og koordineret indsats på tværs af enheder i Center for Social og Sundhed og andre centre i Furesø for at støtte borgere med demens bedst muligt.
- Mad fra bunden – mere smag og duft (pejlemærke 1)
  - Velduftende, smagfuld og individuelt tilpasset mad samt fælles aktiviteter om tilberedning af maden stimulerer appetitten og forebygger mangeltilstande.

- Plejehjemslæger, pilottest (pejlemærke 2 + 4)
  - Tættere og afstemt samarbejde med 1-2 fast tilknyttede læger giver bedre muligheder for sammenhæng og håndtering af tilstande, der kan sikre beboerne mulighed for et sundt liv uden unødigt lidelse.
  - Systematisk samarbejde mellem læger og plejecentre har potentialet til at give højere kvalitet i støtten til beboerne og både lægernes og plejepersonalets ressourcer anvendes bedre.

- Harmonisering på plejecentre, herunder udvikling af fremmødeberegningsværktøj og enkel ledelsesinformation (pejlemærke 3)
  - Økonomi, faglige kompetencer, fremmøde skal prioriteres kontinuerligt. Ledere skal have adgang til enkel ledelsesinformation for at kunne varetage denne opgave.

- Sygeplejekompetencer på plejecentre - natdækning, fastholdelse, samarbejde mv. (pejlemærke 3 + 4)
  - Ældre beboere med mere komplekse behov øger behovet for sygeplejefaglige kompetencer på plejecentrene. Det er en lille gruppe, der skal fastholdes og udvikles.
  - Natdækningen af sygeplejersker i kommunen kalder på både samarbejde på tværs af områder og på tværs af kommuner.

- Etablering af fælles lokal-MED for området (pejlemærke 5)
  - Åbenhed og udsyn kan stimulere muligheden for at kvalificere den måde vi arbejder på som ledere og medarbejderrepræsentanter.

Relevante indsatser i 2018 er øget inddragelse af pårørende/familier samt udvikling af fremtidens plejecenter. Implementering af den reviderede demensstrategi og det fortsatte arbejde med at opbygge et samarbejde om plejehjemslæger forventes også at række ind i 2018.